

9.8. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι έχει να διαδραματίσει ένα ρόλο και να αναλάβει πρωτοβουλίες προκειμένου να κοινοποιηθούν τα θέματα αυτά στα κράτη μέλη μέσω των οικονομικών και

κοινωνικών οργανώσεων και μέσω των σχέσεων που διατηρεί με τα ανάλογα εθνικά όργανα.

Βρυξέλλες, 25 Οκτωβρίου 1995.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER

Γνωμοδότηση με θέμα: «Συντονισμός των πολιτικών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης»

(96/C 18/13)

Στις 23 Φεβρουαρίου 1995, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 3, του Εσωτερικού της Κανονισμού, αποφάσισε να προβεί στην κατάρτιση γνωμοδότησης με θέμα το «Συντονισμό των πολιτικών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης».

Το τμήμα ενέργειας, πυρηνικών θεμάτων και έρευνας στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 26 Σεπτεμβρίου 1995 (με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Bernabei).

Κατά την 329η σύνοδο ολομέλειας της 25ης Οκτωβρίου 1995, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Υποδείξεις της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής όσον αφορά το συντονισμό των πολιτικών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (ETA)

Η ΟΚΕ

1.1. εκτιμώντας ότι τα μέσα συντονισμού των εθνικών και κοινοτικών πολιτικών ETA τα οποία προβλέπονται από τα άρθρα 130 Η, Κ, Λ, Μ και Ν της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχουν έως σήμερα παραμείνει αδρανή·

1.2. υπενθυμίζοντας, εξάλλου, ότι η Συνθήκη για την ΕΕ προβλέπει τη ρητή υποχρέωση για την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ασκούν τις πολιτικές ETA σε ένα κοινοτικό πλαίσιο συνοχής·

1.3. εκτιμώντας ότι το άρθρο 130 Β της Συνθήκης ΕΕ επιβάλλει την υποχρέωση να λαμβάνεται υπόψη ο στόχος της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής τόσο κατά τη διαμόρφωση όσο και κατά την υλοποίηση των κοινοτικών πολιτικών και συνεπώς η κοινοτική πολιτική στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής καινοτομίας·

1.4. υπενθυμίζοντας ότι στο Λευκό Βιβλίο «Ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα, απασχόληση» τονίζεται η έλλειψη συντονισμού των στρατηγικών σε θέματα ETA στην Ευρώπη, η

περιορισμένη ικανότητα μετατροπής σε σύντομο χρονικό διάστημα των επιστημονικών προόδων και των τεχνολογικών επιτευγμάτων σε βιομηχανικές και εμπορικές επιτυχίες, παρόλο που θεωρούνται τα σημαντικότερα στοιχεία αδυναμίας του συστήματος έρευνας της ΕΕ·

1.5. λαμβάνοντας υπόψη την επιτακτική ανάγκη πλήρους εκμετάλλευσης της δυναμικής έρευνα — καινοτομία — αγορά προκειμένου να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και να αυξηθεί η απασχόληση στο σύνολο της Κοινότητας υπό το πρίσμα της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής·

1.6. λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο σύγκλισης των στόχων των πολιτικών ETA και των μηχανισμών εφαρμογής στα περισσότερα κράτη μέλη και στους εταίρους της Τριάδας·

1.7. θεωρώντας ακόμη ελλιπή την εμπειρία συντονισμού εντός και εκτός του πλαισίου της κοινοτικής πολιτικής ETA, παρά τις προσπάθειες της Κοινότητας να αποκτήσει ένα πλαίσιο συνοχής εντός πολυετούς σχεδιασμού της κοινοτικής ερευνητικής δραστηριότητας·

1.8. εκτιμώντας ότι για το 87% των δημόσιων πόρων της ΕΕ που προορίζονται για την έρευνα λαμβάνονται αποφάσεις

κατά τρόπο ανεξάρτητο και ότι αποτελεί αντικείμενο ανεξάρτητης διαχείρισης στο επίπεδο των κρατών μελών ενώ μόνο το 13 % κινείται στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής συνεργασίας·

1.9. εκτιμώντας ότι για να καταστεί συνεκτική, εμφανής και προσιτή η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία της κοινοτικής ΕΤΑ, απαιτείται η συμμετοχή όλων των συντελεστών έρευνας σε οργανωμένα πλαίσια εθελοντικού συντονισμού·

1.10. εκτιμώντας ότι η παρατηρούμενη «επανάσταση της νομοσύνης» απαιτεί κοινή προσπάθεια σε όλους τους τομείς της Κοινότητας για να επιτευχθεί η διαρκής ανανέωση των τεχνολογικών και καινοτόμων διαδικασιών καθώς και η συνεχής εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού με την πλήρη συνδρομή των κοινωνικών εταίρων στα πλαίσια του κοινωνικού διαλόγου στα διάφορα επίπεδα·

συνιστά:

1.11. την υλοποίηση δικτύου συστηματικών ανταλλαγών πληροφοριών σχετικών και παραβλητών με την ερευνητική δραστηριότητα και την τεχνολογική καινοτομία στην Ένωση, στις οποίες πληροφορίες πρέπει να έχουν πλήρη πρόσβαση όλοι οι φορείς της έρευνας και της καινοτομίας και ιδίως οι ΜΜΕ που ποιούν έργο καινοτομίας και δημιουργούν νέες θέσεις απασχόλησης·

1.12. τον καθορισμό σεναρίων βάσει των οποίων θα γίνει επιλογή κοινών προτεραιοτήτων σε περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, και των επακόλουθων στρατηγικών ΕΤΑ, με την ανάπτυξη διαφανούς πλαισίου το οποίο θα παρέχει ίσες ευκαιρίες στους διάφορους συντελεστές της έρευνας·

1.13. τη μεταρρύθμιση των υφιστάμενων οργανισμών καθορισμού και εκτέλεσης των κοινοτικών προγραμματιών έρευνας, και την προσαρμογή τους στις απαιτήσεις σύνδεσης εθνικών και κοινοτικών πολιτικών·

1.14. την ταχεία λειτουργία των ευρωπαϊκών μηχανισμών αποτίμησης των επιπτώσεων των εφαρμογών της τεχνολογίας και της βιομηχανίας με τη δημιουργία και/ή την ενίσχυση οργανισμών «αποτίμησης» των κρατών μελών·

1.15. τον καθορισμό μηχανισμού για την προληπτική ενημέρωση των κρατών μελών μέσω «δικτύου» ανοικτών και προσιτών βάσεων δεδομένων όσον αφορά τα εθνικά σχέδια πρωτοβουλίας για θέματα έρευνας και καινοτομίας καθώς και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την στήριξή τους και επίσης την πλήρη εφαρμογή των πορισμάτων του Συμβουλίου για την «έρευνα» της 9ης Ιουνίου 1995·

1.16. την χάραξη κατευθυντήριων γραμμών ανάλογων με εκείνων που υιοθέτησε το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για την Απασχόληση, οι οποίες θα δώσουν ένα συνοπτικό πλαίσιο και μια σφαιρική εικόνα των μέτρων που έχουν ληφθεί από κάθε κράτος μέλος ξεχωριστά και από την ΕΕ· με τον τρόπο αυτό θα καταστεί δυνατή η συστηματική σύγκρισή τους·

και ζητεί

1.17. την πραγματοποίηση ευέλικτης και πολυδιάστατης προσέγγισης στο υφιστάμενο κοινοτικό πρόγραμμα-πλαίσιο, ώστε να καταστεί πιο διαφανές και να συντονιστεί με τις εθνικές δράσεις έρευνας σε συγκεκριμένο αριθμό άμεσων προτεραιοτήτων ενόψει του εξορθολογισμού της διαχείρισης και της εκπόνησης του 5ου προγράμματος-πλαίσιου·

1.18. την παράλληλη και σε στενή συσχέτιση ανάπτυξη με το πρόγραμμα πλαίσιο, σχεδίων βιομηχανικής συνάθροισης που διαμορφώνονται με βάση τον εξ αρχής συντονισμό των συντελεστών και των χρηστών έρευνας, καθώς και με βάση μηχανισμό προσέγγισης εκ των κάτω προς τα άνω όσον αφορά τους μεγάλους στρατηγικούς στόχους που έχουν τεθεί μεσοπρόθεσμα σε κοινοτικό επίπεδο·

1.19. τον καθορισμό κοινών κριτηρίων επιλογής των σχεδίων βιομηχανικής συνάθροισης σε «δέσμη συμφωνιών», στην οποία θα λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις για μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και θα διαγράφονται σαφείς προοπτικές ταχείας απόδοσης στον τομέα της οικονομίας και της απασχόλησης·

1.20. τη σύνταξη, για κάθε μεμονωμένο σχέδιο, υπομνημάτων συνεργασίας υπογεγραμμένων από τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και από όλους τους ενδιαφερόμενους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, τα οποία θα πρέπει να εγκριθούν από πολιτική άποψη στο πλαίσιο ενός διαλόγου μεταξύ κρατών μελών — Επιτροπής — Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·

1.21. την υποβολή της «δέσμης συμφωνιών» των σχεδίων προς επίσημη έγκριση από το Συμβούλιο (έρευνας και βιομηχανίας) και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μέσω ταχείας και απλοποιημένης διαδικασίας·

1.22. τη σύσταση νέων «Task Force» στο πλαίσιο των γενικών διευθύνσεων της Επιτροπής για κάθε μεμονωμένο σχέδιο, ως «φορέων διευκόλυνσης» του ίδιου του σχεδίου και οι οποίες θα καταστήσουν δυνατή τη συνέργεια των χρηματοδοτικών, νομικών, φορολογικών και λειτουργικών μέσων καθώς και των μέσων διαχείρισης σε εθνική και κοινοτική κλίμακα·

1.23. τον προκαθορισμό εντός και εκτός του πλαισίου των σχεδίων βιομηχανικής συνάθροισης μηχανισμών ταχείας μετατροπής των αποτελεσμάτων της ΕΤΑ σε βιομηχανικές και εμπορικές επιτυχίες·

1.24. την ενεργοποίηση συντονισμένου πλαισίου κοινοτικών πολιτικών ούτως ώστε να υπάρξει σύγκλιση και συνοχή όλων των λειτουργικών μέσων και δράσεων που αποσκοπούν σε μια λειτουργούσα και ταχεία δυναμική έρευνα-καινοτομία-αγορά, απαραίτητη για την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας, την αύξηση της απασχόλησης και τη μεγαλύτερη οικονομική και κοινωνική συνοχή·

1.25. την υλοποίηση θεσμοθετημένης και συστηματικής διαβούλευσης πριν από τις διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες για θέματα ΕΤΑ μεταξύ κρατών μελών, τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών, με σκοπό την επίτευξη κατάλληλου συντονισμού με ανάλογες πρωτοβουλίες της ΕΕ·

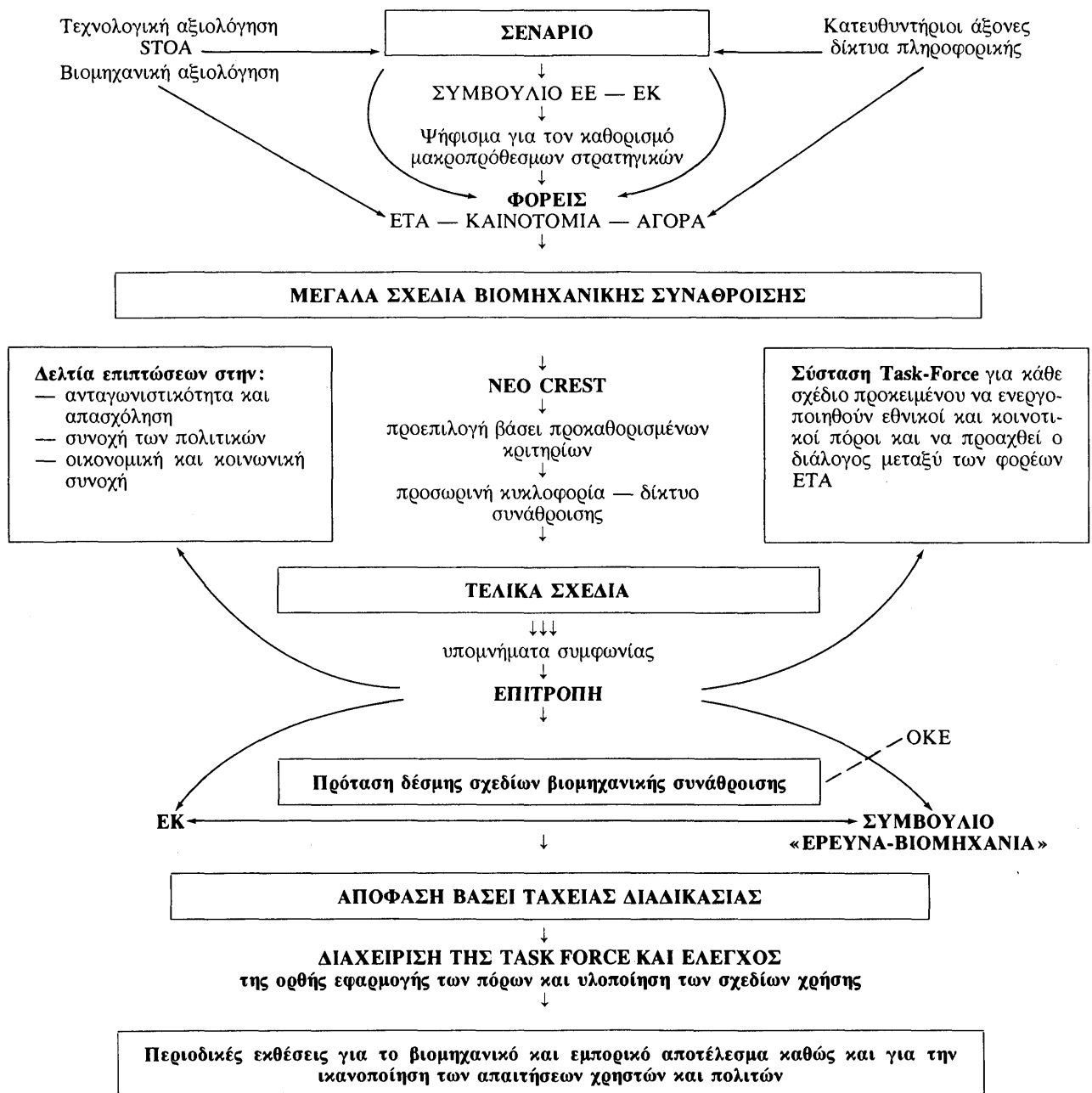
1.26. την ενεργοποίηση, σύμφωνα με το πρότυπο της σύμβασης ΕΕ-Cern, συστηματικών και συντονισμένων διασυνδέσεων με τους υπόλοιπους ευρωπαϊκούς οργανισμούς, ιδιαίτερα δε με τα προγράμματα Eureka και Cost·

1.27. την προώθηση αφενός, της ελεύθερης κυκλοφορίας, της ανταλλαγής και του εμπορίου τεχνολογιών καθώς και της

συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, ιδιαίτερα ΜΜΕ, για την καλύτερη πρόσβαση στην παγκόσμια αγορά, και, αφετέρου, ενεργού πολιτικής σχετικά με τα υποδείγματα, την παραγωγή προϊόντων ποιότητας και την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων, τη λήψη νέων μέτρων χρηματοοικονομικής τεχνικής και μηχανισμών επιτάχυνσης, με μειωμένο κόστος, στο πλαίσιο της δυναμικής έρευνακαινοτομία-αγορά·

1.28. τη διασφάλιση μεγαλύτερης συνοχής, σαφήνειας και διαφάνειας των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ, μέσω της πολιτικής έρευνας και καινοτομίας, ιδιαίτερα δε προς τις γεωγραφικά γειτονικές περιοχές της Ανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου.

ΣΧΗΜΑ 1

2. Εισαγωγή

2.1. Η Συνθήκη για την ΕΕ προβλέπει (άρθρο 130 ΣΤ) την απόλυτη ολοκλήρωση μεταξύ της πολιτικής έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και των άλλων κοινοτικών πολιτικών, με πρωταρχικό στόχο την ενίσχυση των επιστημονικών και τεχνολογικών βάσεων της βιομηχανίας της Κοινότητας ώστε να την καταστήσει ανταγωνιστικότερη σε διεθνή κλίμακα. Η ολοκλήρωση μεταξύ εθνικών και κοινοτικών πολιτικών ΕΤΑ συνιστά επίσης απαίτηση η οποία ρητά διατυπώνεται στο άρθρο 130 Ζ της Συνθήκης.

2.2. Το άρθρο 130 Η της Συνθήκης αναγνωρίζει το δικαίωμα στην Επιτροπή να αναλαμβάνει οποιαδήποτε πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού των εθνικών και κοινοτικών πολιτικών ΕΤΑ: εκτός από τις εν λόγω δυνατότητες δράσης της Επιτροπής, οι οποίες έως τώρα δεν έχουν αξιοποιηθεί, στο ίδιο άρθρο ορίζεται ότι η Κοινότητα και τα κράτη μέλη οφείλουν να «συντονίζουν τη δράση τους στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, ώστε να εξασφαλίζεται η αμοιβαία συνοχή των εθνικών πολιτικών και της κοινοτικής πολιτικής».

2.3. Το μέσο σχεδιασμού πολυετούς στρατηγικής των κοινών δράσεων έρευνας το οποίο διαθέτει η Κοινότητα από τις αρχές της δεκαετίας του '80 υπήρξε το πρόγραμμα πλαίσιο, με προγραμματικό στόχο το συντονισμό εντός ενιαίου και δομημένου πλαισίου των δράσεων ΕΤΑ τις οποίες τα κράτη μέλη έχουν αποφασίσει από κοινού να υλοποιήσουν.

2.4. Κατά την εφαρμογή του προγράμματος πλαισίου, η Κοινότητα δύναται να επικαλεστεί τα όσα αναφέρονται στα άρθρα 130 Κ, 130 Λ και 130 Ν της Συνθήκης: όπως αποκάλυψε το Ελεγκτικό Συνέδριο⁽¹⁾, μέχρι σήμερα η Επιτροπή «δεν έχει αναλάβει καμιά πρωτοβουλία εκτός των υφιστάμενων προγραμμάτων, ούτε σε ό,τι αφορά την εφαρμογή των άρθρων 130 Κ (συμπληρωματικά προγράμματα) και 130 Ν (κοινές επιχειρήσεις) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση», καταγγέλλοντας την έλλειψη αποτελεσματικού συντονισμού.

2.5. Τέλος η Συνθήκη για την ΕΕ, στο άρθρο 130, παράγραφος 1, 4ο εδάφιο, ορίζει ότι για να εξασφαλιστούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της Κοινότητας, η δράση των κρατών μελών και της Κοινότητας αποσκοπεί στο να «βελτιώσει την εκμετάλλευση του βιομηχανικού δυναμικού των πολιτικών στους τομείς της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης».

2.6. Ο συντονισμός των δραστηριοτήτων έρευνας σε κοινοτική κλίμακα έχει έως τώρα περιοριστεί στον «de facto» συντονισμό τον οποίο εξασφαλίζει το πρόγραμμα πλαίσιο, ο ρόλος του οποίου ως οργάνου συνοχής της ερευνητικής δράσης της Ένωσης έχει περιοριστεί τόσο από την ακαμψία των ορίων μεταξύ ειδικών προγραμμάτων όσο και από την ύπαρξη χρονο-

βόρων και γραφειοκρατικών διαδικασιών με τις οποίες ο καθορισμός και η διαχείριση των προγραμμάτων ΕΤΑ ανατίθεται συχνά σε ομίλους «όταν τα προγράμματα έχουν εκπονηθεί σε κλειστό κύκλο και η κατάρτιση των προτάσεων είναι σχεδόν αδιαπέραστη από εξωτερικές επιρροές».

2.7. Από την άλλη πλευρά «ένα άλλο αρνητικό στοιχείο είναι τα στεγανά στις διοικητικές υπηρεσίες των υπουργείων, τα οποία παρατηρούνται στα κράτη μέλη»⁽²⁾ λόγω της απουσίας συστηματικών και γρήγορων ανταλλαγών απόψεων μεταξύ των αρμόδιων για την έρευνα διοικητικών υπηρεσιών και της βιομηχανίας στα διάφορα επίπεδα εις βάρος της διαφάνειας, της σαφήνειας, της αποτελεσματικότητας των δράσεων έρευνας, με τις επακόλουθες δυσκολίες κατανόησης των απαιτήσεων της κοινωνίας και των ευρωπαϊκών παραγωγικών τομέων όσον αφορά την έρευνα και την τεχνολογική καινοτομία.

2.8. Παραμένει συνεπώς ο κίνδυνος «χρηματοδότησης προγραμμάτων απλώς λόγω αδράνειας» καταλήγοντας «στην τάση αυτοδιαίωσης των προγραμμάτων»⁽²⁾. Η ΟΚΕ έχει ήδη στο παρελθόν θεωρήσει «ότι έχει μεγάλη σημασία να διατηρηθεί υπό αυστηρό έλεγχο η γραφειοκρατία που συνδέεται με το ευρύ φάσμα των αρμοδιοτήτων συντονισμού, εάν δεν πρόκειται να επηρεαστούν δυσμενώς η καινοτομία και η πρωτοβουλία»⁽³⁾. Λόγω της επιτακτικής ανάγκης συγκέντρωσης και συντονισμού των ειδικών προγραμμάτων έρευνας τα οποία πιθανόν να εμφάνιζαν στοιχεία επικάλυψης, και παρά τις προσπάθειες της Επιτροπής, συχνά υπερίσχυσε η τάση διασποράς και επέκτασης του πεδίου δράσεως σε περιθωριακούς τομείς.

2.9. Αν τούτο συμβεί στο επίπεδο της διοικητικής μεθοδολογίας, στο επίπεδο των νομοθετικών και θεσμικών μηχανισμών «πρέπει να τονιστούν η πολυπλοκότητα και η μεγάλη διάρκεια της εφαρμοζόμενης διαδικασίας» την οποία εν μέρει μόνο μετριάξει η διοργανική συμφωνία, και «η εμπλοκή της στην ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού, εμπλοκή που αποτελεί μόνιμη πηγή συγκρούσεως μεταξύ των οργάνων»⁽²⁾.

2.10. Οι εκθέσεις αξιολόγησης της κοινοτικής έρευνας, πέρα από εκτίμηση της αποτελεσματικότητας στη διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας και των επιπτώσεων στην ευρωπαϊκή πρόοδο σχετικά με την καινοτομία, τοποθετούνται γενικά σε μια εσωτερική προοπτική όσον αφορά τη λειτουργία των μεμονωμένων ειδικών προγραμμάτων, και δεν αναφέρονται στην εμπορική και βιομηχανική επιτυχία που συνδέεται με την οπτική σφαιρικού ανταγωνισμού.

2.11. Η μοναδική δράση που θεωρείται έγκυρη όσον αφορά την υποστήριξη των κοινών δράσεων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας, φαίνεται να είναι η δράση της Cost

⁽¹⁾ Ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕ αριθ. C 327 της 24. 11. 1994) σ. 185 και επόμενες.

⁽²⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής «η έρευνα μετά το Μάαστριχτ: ένας απολογισμός, μία στρατηγική» SEC(92) 682 της 9. 4. 1992, σ. 26 και 27.

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της ΟΚΕ της 26. 5. 1993, ΕΕ αριθ. C 201 της 26. 7. 1993, σ. 36.

(Ευρωπαϊκή Συνεργασία στον Τομέα της Επιστήμης και της Τεχνολογίας) στην οποία εξάλλου έως τώρα η Επιτροπή δεν είχε δώσει ιδιαίτερη προτεραιότητα⁽¹⁾.

2.12. Όσον αφορά το συντονισμό με τις άλλες κοινοτικές πολιτικές, τούτος επιδέχεται βελτιώσεως κυρίως υπό το πρίσμα μιας σφαιρικής στρατηγικής η οποία αποσκοπεί να δώσει προτεραιότητα στη δυναμική έρευνα-καινοτομία-αγορά, προκειμένου να επιταχυνθούν οι οικονομικές και σε θέματα απασχόλησης επιπτώσεις της κοινής προσπάθειας έρευνας και καινοτομίας στο σύνολο της Κοινότητας.

2.13. Το Λευκό Βιβλίο επισημαίνει δύο κύριες αδυναμίες οι οποίες υπάρχει περίπτωση να θέσουν σε κίνδυνο τις προσπάθειες που καταβάλλουν οι Ευρωπαίοι από πλευράς ανθρώπινου δυναμικού και χρηματοδοτικών πόρων (ως φορολογούμενοι) για να καταστήσουν την οικονομική ανάπτυξη και την αύξηση της απασχόλησης του ευρωπαϊκού συστήματος πλιό σταθερές και πλιό ανταγωνιστικές, δηλαδή: την έλλειψη συντονισμού στα διάφορα επίπεδα των δραστηριοτήτων, προγραμμάτων και στρατηγικών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης στην Ευρώπη: τη σχετικά περιορισμένη δυνατότητα του ευρωπαϊκού συστήματος να μετατρέπει τις επιστημονικές ανακαλύψεις και τις τεχνολογικές επινοήσεις σε βιομηχανικά επιτεύγματα και εμπορικές επιτυχίες.

2.14. Τόσο η ταχύτητα όσο και το εύρος των αλλαγών τις οποίες αντιμετωπίζει η Ευρώπη, καθώς και τα προβλήματα της διεθνούς ανταγωνιστικότητας, τα υψηλά επίπεδα ανεργίας και έντασης της διαδικασίας τεχνολογικής καινοτομίας καθιστούν απαραίτητη τη χάραξη μιας πολιτικής ΕΤΑ η οποία να είναι συντονισμένη σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Κάτω από τις συνθήκες αυτές, είναι αναχρονιστικό και μάλιστα ριψοκίνδυνο να συνεχίσει η Ευρώπη να αντιμετωπίζει τον ενιαίο χαρακτήρα της διαδικασίας έρευνας και τεχνολογικής καινοτομίας με πολιτικές που δεν ολοκληρώνονται απόλυτα.

2.15. Η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της για την «Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη — Επίτευξη του συντονισμού μέσω συνεργασίας»⁽²⁾, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του της 15ης Ιουνίου 1995 για την προαναφερθείσα ανακοίνωση, τα μεμονωμένα κράτη μέλη στην πλέον πρόσφατη χάραξη των πολιτικών τους ΕΤΑ, οι εταίροι μας στην άλλη άκρη του Ατλαντικού και του Ειρηνικού και το Συμβούλιο Έρευνας στις συνεδριάσεις που πραγματοποίησε στις 10 Μαρτίου και στις 9 Ιουνίου 1995, έχουν όλοι επικεντρώσει την προσοχή τους και τις δράσεις τους στην υλοποίηση καλύτερου συντονισμού προκειμένου να επιταχυνθεί η δυναμική έρευνα-καινοτομία-αγορά.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Ο παράγοντας τεχνολογία έχει καταστεί το αναπόσπαστο στοιχείο της επιτυχίας, αλλά η ώθηση που συντονίζεται με τη δυναμική τεχνολογία-ανάπτυξη-απασχόληση, όπως προκύπτει από το αμερικανικό και ισπανικό παράδειγμα, είναι αυτή που πρέπει να διαπεράσει ολόκληρο το σύστημα του

οικονομικού και κοινωνικού ιστού, καθιστώντας δυνατή και επιδιώκοντας μια καθ'όλα πραγματική «επανάσταση της νοημοσύνης» για τη συνεχή ανανέωση των καινοτόμων διαδικασιών και τη συνεχή εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού και ιδιαίτερα της νέας γενιάς.

3.2. Ως προς αυτό η κατεύθυνση της βιομηχανικής και τεχνολογικής συνεργασίας συνιστά μια σειρά ευκαιριών:

- ενδυνάμωση, με την συνένωση των προσπαθειών και τη δραστηριοποίηση των συνεργειών, των ίδιων ανταγωνιστικών ικανοτήτων, προκειμένου να επιτευχθεί η κρίσιμη λειτουργική μάζα για την ταχεία υλοποίηση των καινοτόμων τεχνολογικών επιτευγμάτων·
- καθορισμός του βέλτιστου ορίου μεταξύ ανταγωνιστικότητας και συνεργασίας με σκοπό την επιτυχία σε οικονομικό επίπεδο και σε επίπεδο απασχόλησης·
- ενίσχυση και παγίωση της ευρωπαϊκής διάστασης των στρατηγικών και των τρόπων συμπεριφοράς, δηλαδή του «σκέπτεσθαι ευρωπαϊκώς» και του «πράττειν ευρωπαϊκώς»·
- ανάπτυξη των απαραίτητων αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μεμονωμένων πολιτικών ούτως ώστε να καταστεί συνεκτικό, διαφανές, ενημερωμένο και ελκυστικό το σύστημα Ευρώπη στο οποίο να είναι δυνατός ο συντονισμός σε κλίμακα κοινοτικής συνεργασίας ανοιχτής στο σύνολο της αγοράς.

3.3. Το σημαντικότερο μέσο επίτευξης παρόμοιων στόχων έχει εντοπιστεί τόσο στο πλαίσιο της Τριάδας, όσο και στο πλαίσιο των κρατών μελών, στις διαδικασίες συντονισμού οι οποίες επιχειρούνται για να διασφαλίσουν τις αναγκαίες αλληλεπιδράσεις, συνέργειες και συνοχές των πολιτικών, των μέσων και των τρόπων συμπεριφοράς.

3.3.1. Οι όροι όμως της εφαρμογής τους έχουν θεσπιστεί εντελώς διαφορετικά σε ό,τι αφορά τα πολιτισμικά και ιστορικά πλαίσια, τις κοινωνικές και οικονομικές δομές, τα διάφορα θεσμικά και διοικητικά πλαίσια.

3.4. Υπ'αυτό το πρίσμα η προσέγγιση του προβλήματος του συντονισμού των πολιτικών έρευνας και ανάπτυξης παρουσιάζει ουσιαστικά τρεις βασικές επιλογές, εκ των οποίων μόνον η τελευταία, κατά την άποψη της ΟΚΕ, είναι βατή στα πλαίσια της σημερινής κατάστασης της ΕΕ.

3.4.1. Η πρώτη, και η πλέον φυσική επιλογή για την Ευρώπη, συνίσταται στο να διαρθρωθεί κατά τρόπο ανάλογο με εκείνο των δύο κύριων ανταγωνιστών της, διατηρώντας ωστόσο τις ιδιαιτερότητές της.

3.4.1.1. Πρόκειται για τη χάραξη σε κεντρική κλίμακα πολιτικής συντονισμού με τη χορήγηση σημαντικών κεφαλαίων, ανάλογα με τις θεσμικές δομές, καθώς και με ενιαία και ομόφωνη παρουσία προς το εξωτερικό.

3.4.1.2. Η επιλογή αυτή όμως δεν λαμβάνει υπόψη τις υπάρχουσες λογικοπολιτισμικές διαφορές, με το πλουραλιστικό πρότυπο της ευρωπαϊκής κοινωνίας καθώς και την εγκα-

⁽¹⁾ Ετήσια Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ΕΕ αριθ. C 327 της 24. 11. 1994, σ. 185 και επόμενες.

⁽²⁾ Έγγρα. COM(94) 438 της 19. 10. 1994.

θίδρυση της κοινοτικής ολοκλήρωσης που βασίζεται στην αρχή της επικουρικότητας σε μια φάση της οικοδόμησης της ΕΕ η οποία θα πρέπει ακόμη να πραγματοποιήσει σημαντικές προόδους προς την Πολιτική Ένωση, τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις και στην εκ βάθρων ανανέωση του συστήματος διαχείρισης.

3.4.2. Η δεύτερη επιλογή συνίσταται σε προσαρμογή των «de facto» μέσων συντονισμού τα οποία εξασφαλίζουν τα προγράμματα έρευνας της Ένωσης με τη βελτίωση, μέσω διαφοροποιημένης και ευέλικτης προσέγγισης, των μηχανισμών καθορισμού των πολιτικών ΕΤΑ, της εκτέλεσης των ερευνητικών δράσεων, και του συντονισμού των θέσεων των κρατών μελών σε θέματα ΕΤΑ στους διεθνείς οργανισμούς.

3.4.2.1. Ως προς αυτό η ΟΚΕ εκτιμά ότι ο άμεσος και επείγων στόχος για την ανάκαμψη της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης δεν επιτρέπει να αρχειοτούμε σε δράσεις απλής βελτίωσης των υφιστάμενων μηχανισμών, έστω κι αν είναι κατάλληλες και αναγκαίες.

3.4.2.2. Κατά την άποψη της ΟΚΕ είναι όντως ανεπαρκής, ενόψει του ανταγωνισμού μεταξύ εξοπλισμένων και πολύπλοκων ηπειρωτικών συστημάτων, η βελτίωση των μηχανισμών της κοινοτικής πολιτικής ΕΤΑ, χωρίς παράλληλη δράση στο γενικό πλαίσιο της λειτουργίας της.

3.4.3. Τρίτον, η ΟΚΕ θεωρεί σήμερα ότι η πιο βατή κατεύθυνση για την υλοποίηση των στόχων της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας, της ενίσχυσης της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, της βελτίωσης της ποιότητας ζωής και της ανάκαμψης της απασχόλησης, συνίσταται στο συντονισμό της κοινοτικής πολιτικής έρευνας και τεχνολογικής καινοτομίας με τις εθνικές πολιτικές ΕΤΑ καθώς και με όλες τις άλλες πολιτικές και τα μέσα που διαθέτει η Κοινότητα.

3.4.3.1. Απαιτείται ένα πλαίσιο συνοχής το οποίο να επιταχύνει την ικανότητα των συντελεστών ανάπτυξης — βιομηχανία και ανθρώπινο δυναμικό, δημόσιες διοικητικές υπηρεσίες, πανεπιστημιακούς κύκλους, ιδρύματα ερευνών, χρήστες και καταναλωτές — να κατανοήσουν την προστιθέμενη αξία του συντονισμού των δραστηριοτήτων ΕΤΑ σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με την υιοθέτηση ανάλογων τρόπων συμπεριφοράς σε ευνοϊκό στρατηγικό και λειτουργικό πλαίσιο.

4. Οι προτάσεις δράσης

4.1. Βάσει της επιλογής της συστηματικής οργάνωσης της κοινοτικής πολιτικής έρευνας και τεχνολογικής καινοτομίας, η ΟΚΕ διαβλέπει πέντε παράλληλες μορφές παρέμβασης:

— την αξιοποίηση του συντονισμού ως μέσου στην υπηρεσία του σημερινού κοινοτικού πλαισίου ΕΤΑ:

— την ανάπτυξη ευέλικτης και διατομεακής προσέγγισης ενόψει του 5ου προγράμματος-πλαισίου:

— την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας:

— την εξεύρεση απ'αρχής νέων καινοτόμων κατευθύνσεων συντονισμού:

— την ενίσχυση του πλαισίου συντονισμού όλων των άλλων κοινοτικών πολιτικών προκειμένου να δημιουργηθεί ενθαρρυντικό και ελκυστικό περιβάλλον για τους συντελεστές της έρευνας και της καινοτομίας.

4.2. Ο συντονισμός στην υπηρεσία της κοινοτικής ΕΤΑ

4.2.1. Το πρώτο σημαντικό σημείο παρέμβασης αφορά τη συστηματική ανταλλαγή πληροφοριών σε μόνιμη και συγκρισιμη βάση όσον αφορά τις δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής καινοτομίας στην Ένωση για τον προσδιορισμό σαφών, διαφανών, γρήγορων και αποτελεσματικών στρατηγικών σεναρίων για την πραγματοποίηση κοινών επιλογών σε περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο καθώς και σε επίπεδο επιχείρησης.

4.2.2. Σε ό,τι αφορά τα σενάρια, η ΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία της ταχείας ενεργοποίησης του Ευρωπαϊκού Δικτύου Τεχνολογικής Αξιολόγησης (ΕΔΤΑ), έστω και βάσει των εμπειριών του ΟΤΑ⁽¹⁾ του αμερικανικού Κογκρέσου και του ιαπωνικού Nistep⁽²⁾ το οποίο πρέπει να συνδεθεί με το Μηχανισμό Βιομηχανικής Αποτίμησης (ΜΒΑ) την ταχεία λειτουργία⁽³⁾ του οποίου επιθυμεί η ΟΚΕ, προωθώντας τη δημιουργία και/ή την ενίσχυση σε ενιαία βάση των οργανισμών «αποτίμησης» των κρατών μελών.

4.2.2.1. Χρήστες του ΕΔΤΑ και του ΜΒΑ οφείλουν, κατά τη γνώμη της ΟΚΕ, να είναι όχι μόνο οι διοικητικές υπηρεσίες και τα εθνικά και ευρωπαϊκά κοινοβούλια, αλλά και η βιομηχανία καθώς και οι διάφοροι κοινωνικοοικονομικοί φορείς της ΕΕ.

4.2.2.2. Εκ παραλλήλου θα πρέπει να εξοπλιστεί και να θεθεί άμεσα σε λειτουργία, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Κοινού Κέντρου Έρευνών (ΚΚΕρ), το Ίδρυμα Τεχνολογικής Προοπτικής της Σεβίλλης: το έργο του «Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Επιστήμης και Τεχνολογίας» του θα πρέπει να συμβάλει στην παροχή προς τους αρμόδιους ευρωπαϊκούς πολιτικούς και βιομηχανικούς κύκλους όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για τη χάραξη στρατηγικών σχετικά με την επιστημονική ανάπτυξη και την τεχνολογική καινοτομία.

(1) Γραφείο Τεχνολογικής Αποτίμησης του Αμερικανικού Κογκρέσου.

(2) Ιαπωνικός Κυβερνητικός Οργανισμός: Εθνικό Ίδρυμα Επιστημονικής και Τεχνολογικής Πολιτικής.

(3) Βλ. «Ανακοίνωση της Επιτροπής για το πρόγραμμα δράσης σχετικά με την πολιτική του ανταγωνισμού της βιομηχανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση» έγγρ. COM(95) 87 της 22. 3. 1995.

4.2.2.3. Κατά την ΟΚΕ, η Ευρωπαϊκή Συνέλευση Επιστημών και Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ) καθώς και το Ευρωπαϊκό Βήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας θα πρέπει να διαδραματίσουν θετικό και συγκεκριμένο ρόλο προκειμένου να συμβάλουν στην εφαρμογή και στην χάραξη των ευρωπαϊκών στρατηγικών που αφορούν την έρευνα. Σημαντικό μέσο συνιστά επίσης η Ευρωπαϊκή Έκθεση για τους Τεχνικούς και Επιστημονικούς Δείκτες η οποία πρέπει ωστόσο να συμπληρωθεί πριν απ' όλα με τους ευρωπαϊκούς δείκτες καινοτομίας και να δημοσιεύεται ανά δύο έτη.

4.2.2.4. Η ΟΚΕ κρίνει σκόπιμο, με βάση εναρμονισμένες στατιστικές⁽¹⁾, να δημοσιεύονται αναλύσεις και αξιολογήσεις σε εθνική και περιφερειακή κλίμακα πριν από τις κοινοτικές εκθέσεις και να αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των εκθέσεων αυτών.

4.2.3. Σύμφωνα με την ΟΚΕ παρόμοια σενάρια πρέπει να δίνουν τη βάση της επεξεργασίας που έπεται της πραγματικής και αληθινής στρατηγικής για ανταγωνιστική κοινοτική πολιτική ΕΤΑ, η οποία θα πρέπει να νοείται ως προσφερόμενο και όχι επιβαλλόμενο πλαίσιο στους συντελεστές της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας.

4.2.3.1. Η χάραξη παρόμοιας στρατηγικής πρέπει να ανατίθεται στα Συμβούλια Έρευνας και Βιομηχανίας στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τα συμβούλια αυτά πρέπει να χρησιμοποιούν τη βοήθεια της Crest η οποία έχει ανανεώσει τη σύνθεσή της με την παρουσία των Γενικών Διευθυντών των υπουργείων έρευνας και στους οποίους θα πρέπει να προστεθούν ενδεχομένως και οι αντίστοιχοι των υπουργείων βιομηχανίας, και η οποία πρέπει να αναλάβει εκ νέου τα αρχικά της καθήκοντα συντονισμού των εθνικών και κοινοτικών πολιτικών σε τομεακό και γενικό επίπεδο καθώς και καθορισμού των σχεδίων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Κοινότητα.

4.2.3.2. Στο μέλλον, και παράλληλα με την ολοκλήρωση της ΕΕ, η σύνθεση της Crest θα μπορούσε να διαμορφώνεται κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται δίκαιη αντιπροσώπευση των κρατών μελών, στις διάφορες διαρθρώσεις τους και της Επιτροπής, και οι αρμοδιότητές της θα πρέπει να επεκταθούν και στις πολιτικές κατάρτισης και καινοτομίας.

4.2.3.3. Η ΟΚΕ κρίνει σκόπιμη τη σύνδεση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την έρευνα και τη βιομηχανική ανάπτυξη (Irdac) με τις εργασίες της Crest προκειμένου να διασφαλιστεί εξ'αρχής ότι κατά τη χάραξη των στρατηγικών συμμετέχουν ενεργά οι βιομηχανικοί κύκλοι. Από την πλευρά της η Irdac θα πρέπει να διευρυνθεί ούτως ώστε εκτός από εκπροσώπους των οικονομικών και κοινωνικών κύκλων να συμμετέχουν και οι χρήστες.

4.2.3.4. Εξάλλου οι εργασίες της Crest πρέπει να διακρίνονται για τη διαφάνειά τους και οι εκθέσεις και γνώμες της να διαβιβάζονται συστηματικά πέρα από την Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Είναι ιδιαίτερα σημαντική η εξασφάλιση μόνιμης συνεργασίας μεταξύ της Crest και των επιτροπών προγράμματος.

4.2.3.5. Είναι ιδιαίτερα σημαντική η εξασφάλιση μόνιμης συνεργασίας μεταξύ της Crest και των επιτροπών προγράμματος. Για το λόγο αυτό, η ΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για την περαιτέρω αύξηση των συμβουλευτικών επιτροπών που πρότεινε το Συμβούλιο έρευνας στις 9 Ιουνίου 1995, και οι οποίες μπορούν να καταστήσουν δύσχρηστους και γραφειοκρατικούς τους μηχανισμούς συντονισμού καθώς και να δημιουργήσουν επικαλύψεις στο έργο των υποεπιτροπών που συγκροτούνται στο πλαίσιο της Crest.

4.2.4. Μαζί με τη συστηματική επεξεργασία και την ενημέρωση σχετικά με τα σενάρια, η ΟΚΕ προτείνει τη θέσπιση συστήματος προληπτικής ενημέρωσης μεταξύ των κρατών μελών, μέσω δικτύου ανοικτών τραπεζών δεδομένων και απλής πρόσβασης, όσον αφορά τα σχέδια εθνικών πρωτοβουλιών σε θέματα έρευνας και καινοτομίας και τα μέτρα υποστήριξής τους, ώστε να καταστούν περισσότερο διαφανή τα εθνικά προγράμματα και τα συστήματα ανάπτυξης της ΕΤΑ.

4.2.4.1. Η εν λόγω προληπτική ανταλλαγή πληροφοριών θα μπορούσε, κατά τη γνώμη της ΟΚΕ, να συμβάλει στη χάραξη κατευθυντήριων γραμμών ανάλογων με εκείνες που έχει υιοθετήσει σήμερα το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για την Απασχόληση, και οι οποίες δίνουν ένα συνοπτικό πλαίσιο και μια σφαιρική εικόνα και καθιστούν δυνατή τη συστηματική αντιπαραβολή των μέτρων που έχει υιοθετήσει κάθε κράτος μέλος καθώς και η ΕΕ.

4.2.4.2. Η προκήρυξη δημοσίων συμβάσεων στους τομείς υπηρεσιών ΕΤΑ που προβλέπεται στις οδηγίες 92/50⁽²⁾ και 93/38⁽³⁾ οφείλει, κατά την άποψη της ΟΚΕ, να τύχει πλήρους εφαρμογής ακόμη και μέσω διαφανών, συγχρονισμένων και έγκαιρων διαδικασιών ώστε να διευκολυνθεί η συνδυασμένη εκκίνηση των εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων.

4.3. Μια ευέλικτη και πολυτομεακή προσέγγιση ενόψει του 5ου προγράμματος-πλασίου

4.3.1. Οι βελτιώσεις που σημειώθηκαν συν τω χρόνω στο πολυτές κοινοτικό πρόγραμμα δεν είναι ακόμη ικανές να δώσουν στην Ένωση ένα συνεκτικά δομημένο μέσο.

4.3.1.1. Όπως έχει τονίσει η ΟΚΕ, το ποσό της συνολικής χρηματοδότησης του Τέταρτου Προγράμματος-πλασίου ΕΤΑ είναι ανεπαρκές στο «βαθμό που η Επιτροπή θεωρούσε τους ίδιους πόρους ως τμήμα της προσπάθειας ανάκαμψης της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης στην Κοινότητα». Για το λόγο αυτό οι πιστώσεις για τα ειδικά προγράμματα «πρέπει να συγκεντρώνονται κατά προτεραιότητα στους τομείς της έρευνας οι οποίοι θα συμβάλουν άμεσα στην ανάκαμψη της ανάπτυξης και της απασχόλησης στην Ευρώπη και τούτο με στόχο την αυξημένη δυνατότητα επιλογής»⁽⁴⁾.

4.3.2. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι ο περιορισμός των κοινοτικών πόρων καθιστά ακόμη περισσότερο επείγουσα την ορθολογική διαχείρισή τους, προκειμένου να διασφαλιστεί, ακόμη και

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΟΚΕ της 22. 10. 1992· ΕΕ αριθ. C 332 της 16. 12. 1992, σ. 77.

⁽²⁾ Απόφαση του Συμβουλίου της 18. 6. 1992· ΕΕ αριθ. L 209 της 24. 7. 1992, σ. 1.

⁽³⁾ Απόφαση του Συμβουλίου της 14. 6. 1993· ΕΕ αριθ. L 199 της 9. 8. 1993, σ. 84.

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΟΚΕ της 14. 9. 1994· ΕΕ αριθ. C 393 της 31. 12. 1994, σ. 117.

ενόψει του 5ου προγράμματος-πλαisiού, από τη μια πλευρά η ευέλικτη και πολυτομεακή προσέγγιση, με τη σύζευξη των διαφόρων ειδικών προγραμμάτων, και από την άλλη ο προσανατολισμός τους σε δραστηριότητες έρευνας οι οποίες να εξασφαλίζουν θετικές επιπτώσεις στον τομέα της οικονομίας και της απασχόλησης στο σύνολο της Κοινότητας. Η διεργασία αυτή, αντί να προκαλεί γραφειοκρατικές επιβαρύνσεις, πρέπει να οδηγήσει σε μεγαλύτερη απλοποίηση, διαφάνεια των διαδικασιών και μεγαλύτερη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτές.

4.3.2.1. Η κατεύθυνση αυτή απαιτεί έντονη δράση συντονισμού στο εσωτερικό των διαφόρων Γενικών Διευθύνσεων της Επιτροπής και ταυτόχρονα περισσότερο προσεκτικό και δημιουργικό ρόλο των Επιτροπών Προγραμμάτων Συμβουλευτικών Επιτροπών ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη συνεργειών τόσο μεταξύ των ειδικών κοινοτικών προγραμμάτων όσο και μεταξύ των σχετικών εθνικών προγραμμάτων, προκειμένου να αποκτήσει μεγαλύτερη σαφήνεια, ορατότητα, διαφάνεια και ευελιξία η προστιθέμενη αξία της κοινοτικής πολιτικής έρευνας και καινοτομίας.

4.3.2.2. Οι συνέργειες αυτές θα μπορούσαν να τεθούν σε ενέργεια με τη δημοσίευση αναφορών στα σχετικά εθνικά προγράμματα και στον τρόπο εισδοχής τους στη δέσμη πληροφοριών (*Information Package*) κάθε ειδικού κοινοτικού προγράμματος.

4.3.3. Ο ετήσιος απολογισμός, βάσει του άρθρου 130 Ο της Συνθήκης για την ΕΕ, όσον αφορά την εφαρμογή και τη διάδοση των αποτελεσμάτων των δράσεων που αναλήφθηκαν στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, συνιστά, κατά την άποψη της ΟΚΕ, σημαντικό μέσο το οποίο θα προσδώσει διαφάνεια στην πολιτική έρευνας. Η ΟΚΕ εκφράζει την επιθυμία να υποβάλει από φέτος η Επιτροπή μια πρώτη έκθεση και να την αποστείλει σε αυτήν.

4.3.4. Στο πλαίσιο αυτό η ΟΚΕ υπογραμμίζει την αναγκαιότητα ανάπτυξης δράσεων που αποσκοπούν:

- στη δημιουργία ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς της καινοτομίας, με τον περιορισμό του υφιστάμενου κατακερματισμού·
- στην προώθηση συντονισμένου ευρωπαϊκού πλαισίου όσον αφορά τα φορολογικά μέτρα μεταξύ των κρατών μελών, υπέρ των άυλων επενδύσεων και της προώθησης της καινοτομίας ιδιαίτερα όσον αφορά τις ΜΜΕ·
- στην παρότρυνση της καλύτερης διείσδυσης μεταξύ έρευνας και βιομηχανίας μέσω νέων και καλύτερα οργανωμένων μηχανισμών καθώς και ενός ευνοϊκού νομικού και κανονιστικού πλαισίου·
- στη δημοσίευση συγκεκριμένων σχεδίων επιτάχυνσης της μετάβασης από την καινοτομία στην αγορά τα οποία να μειώνουν το χάσμα από απόψεως χώρου και χρόνου, το κόστος και τους κινδύνους αυτής της διαδικασίας με την εκμετάλλευση των νέων δυνατοτήτων της κοινωνίας των πληροφοριών.

4.3.5. Από αυτή την άποψη η ΟΚΕ θεωρεί τις εσωτερικές, προσωρινές και μεταξύ των Γενικών Διευθύνσεων ειδικές ομάδες (Task Force) που συνέστησε η Επιτροπή ως απαραίτητα και έγκυρα όργανα για τη διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης ούτως ώστε οι διάφορες δράσεις έρευνας σε ορισμένους τομείς που θεωρούνται άμεσης προτεραιότητας να τύχουν συνεκτικής διαχείρισης σύμφωνα με τις απαιτήσεις της βιομηχανίας και της αγοράς.

4.3.6. Η ΟΚΕ διερωτάται επίσης σχετικά με τη μέθοδο που υιοθετείται κατά την πρώτη επιλογή των σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος τα οποία ανακοινώθηκαν πρόσφατα: αυτοκίνητο του μέλλοντος, αεροπλάνο νέας γενιάς, εκπαιδευτικά προγράμματα και πολλαπλά μέσα, εμβόλια και λοιμώδεις ασθένειες, τρένο του μέλλοντος, συνδυασμένες μεταφορές.

4.3.7. Παρόλο που αναγνωρίζει την προσήλωση στις αρχές της διαφάνειας και της κατανόησης των εν λόγω επιλογών, η ΟΚΕ δεν κρύβει την ανησυχία της για την μέθοδο αυτή, όταν μάλιστα παρόμοιες μέθοδοι μεταφέρθηκαν «απλώς» από το στάδιο των πλαισίων του εσωτερικού συντονισμού των ήδη υπαρχόντων, στην επιβολή προτεραιοτήτων έρευνας με τις οποίες πρέπει να συμφωνήσουν οι άμεσα ενδιαφερόμενες βιομηχανίες και χρήστες λόγω των δυνατοτήτων χρηματοδότησης οι οποίες παρουσιάζονται.

4.3.8. Ενώ ένα πλαίσιο μηχανισμών διευκόλυνσης και ορθολογικοποίησης των υπηρεσιών της Επιτροπής είναι απαραίτητο για να εξασφαλιστεί η δρομολόγηση μεγάλων σχεδίων βιομηχανικού ενδιαφέροντος, η ΟΚΕ εφιστά την προσοχή στις ενδογενείς αδυναμίες μιας εκ των άνω προς τα κάτω τοποθέτησης, η οποία μπορεί να μη λάβει υπόψη την πραγματική διάσταση και την ταχύτητα της αλλαγής των τεχνολογικών προκλήσεων που τίθενται σε παγκόσμιο επίπεδο.

4.3.9. Η ανάθεση του προσδιορισμού των σεναρίων έρευνας σε περιορισμένες και γραφειοκρατικές ομάδες, αντί να καθοριστεί το πλαίσιο ενός ελκυστικού συστήματος για το συντονισμό, εντός του οποίου δημόσιες διοικητικές υπηρεσίες, επιχειρήσεις, χρήστες, ερευνητικά κέντρα, πανεπιστημιακοί κύκλοι, να επιλέγουν μόνοι τους τις δυνατότητες που τους παρέχει η κοινοτική προστιθέμενη αξία στις δράσεις που οι ίδιοι έχουν καθορίσει, ελλοχεύει τον κίνδυνο διαιώνισης των ενδογενών ορίων της υφιστάμενης κοινοτικής πολιτικής ΕΤΑ.

4.4. Η ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας

4.4.1. Όσον αφορά τη διεθνή συνεργασία η ΟΚΕ θεωρεί αναγκαίο να εξασφαλίζει η Ένωση το συντονισμό των δράσεών της με τις δράσεις των κρατών μελών σε διεθνές επίπεδο και σε επίπεδο συμμετοχής σε προγράμματα παγκόσμιας εμβέλειας.

4.4.2. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αντλήσουν περισσότερα οφέλη από μια καλύτερη συνοχή των επιστημονικών συνεργασιών τους με τους εταίρους της Τριάδας καθώς και από το συντονισμό της συμμετοχής τους σε διεθνή προγράμματα έρευνας, big science σε τομείς όπως το περιβάλλον, το ανθρωπινό γονιδίωμα, η κλιματολογία. Τα προγράμματα ITER (International Thermonuclear Experimental Reactor) και IMS (Intelligent Manufacturing Systems) συνιστούν θετικές εμπειρίες προς αυτή την κατεύθυνση.

4.4.3. Η ΟΚΕ διάκειται ιδιαίτερα ευνοϊκά στη θεσμοθέτηση δραστηριοτήτων συστηματικής διαβούλευσης πριν από κάθε διεθνή συνάντηση, και στην διαρκή ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά τις διμερείς συμφωνίες συνεργασίας έρευνας και ανάπτυξης μεταξύ των κρατών μελών και των άλλων χωρών ή διεθνών οργανισμών, ώστε να συντονίζονται με ανάλογες πρωτοβουλίες της Ένωσης.

4.4.4. Στον τομέα της συνεργασίας με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, η ΟΚΕ τονίζει τη σημασία ύπαρξης συστηματικότερου και περισσότερο ολοκληρωμένου συντονισμού ιδιαίτερα με τα προγράμματα Εύρηκα και Cost, τα οποία λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους που συνίστανται στην ευελιξία τους, τον εθελοντικό συντονισμό, την προσέγγιση εκ των κάτω προς τα άνω αποτελούν πρότυπο επιστημονικής συνεργασίας και τεχνολογικής καινοτομίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Εξάλλου, επειδή τα προγράμματα αυτά χρηματοδοτούνται κυρίως μέσω εθνικών προγραμμάτων δύναται να αποτελέσουν το συνδετικό κρίκο με την κοινοτική πολιτική ETA, σε περίπτωση κοινής δραστηριοποίησης.

4.4.5. Ακόμη και σε διεθνές επίπεδο η ΟΚΕ εκτιμά ότι η ΕΕ οφείλει να καταστεί ο πρωτεργάτης μέτρων που να προωθούν την ελεύθερη κυκλοφορία, την ανταλλαγή και το εμπόριο τεχνολογιών καθώς και τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, ιδιαίτερα δε των ΜΜΕ. Τα μέτρα αυτά πρέπει κυρίως να βελτιώνουν την πρόσβαση στις παγκόσμιες αγορές και να συμβάλουν στην αναγκαία εναρμόνιση των κανόνων και των ρυθμίσεων που αφορούν τα υποδείγματα και την πνευματική ιδιοκτησία.

4.5. Τα σχέδια βιομηχανικής συνάθροισης: νέες μέθοδοι συντονισμού στη βάση

«Στην αλλαγή έγκειται η ουσία των πραγμάτων» (Ηράκλειτος).

4.5.1. Πέρα από τα μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου της κοινοτικής πολιτικής ETA, η ΟΚΕ προτείνει την παράλληλη ανάπτυξη καινοτόμου οδού συντονισμού.

4.5.2. Πρόκειται για την ανάντη μετάθεση του προβλήματος του συντονισμού:

- από τη μια πλευρά η ΕΕ πρέπει να δώσει το πλαίσιο του συστήματος προκειμένου να διευκολύνει την ενεργοποίηση όλων των χρηματοδοτικών, νομικών και τεχνικών μέσων

τα οποία υφίστανται σε κοινοτικό και σε εθνικό επίπεδο καθώς και να υλοποιήσει, με τη βοήθεια όλων των σχετικών πολιτικών, ένα ελκυστικό πλαίσιο συντονισμού·

- από την άλλη, οι συντελεστές της έρευνας πρέπει να μπορούν να διατυπώνουν, στη βάση των τεχνολογικών σεναρίων που είναι διαθέσιμα και των στρατηγικών που χαράσσονται σε κοινοτική κλίμακα, τις προτεραιότητές τους για δράσεις ETA και να τις συντονίζουν με ολοκληρωμένα προγράμματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η μέθοδος

4.5.3. Η νέα μέθοδος συνίσταται:

- στην παράλληλη με τα ειδικά προγράμματα και εντός του προγράμματος-πλαίσιου ανάπτυξη, ενός συνόλου μεγάλων σχεδίων βιομηχανικής συνάθροισης, τα οποία θα χρησιμοποιήσουν επωφελώς τις βελτιώσεις που έγιναν στο υφιστάμενο πλαίσιο της κοινοτικής συνεργασίας·
- στην πραγματοποίηση, μέσω των σχεδίων αυτών, του εθελοντικού απ'αρχής συντονισμού, κατά τη φάση σχεδιασμού από τους συντελεστές της δυναμικής έρευνα-καινοτομιαγοράς, στο πλαίσιο των μεγάλων στρατηγικών στόχων οι οποίοι έχουν τεθεί μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα σε κοινοτικό επίπεδο·
- στην επίτευξη γεωπολιτικής ισορροπίας, όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική συνοχή η οποία να είναι αποδεκτή από όλα τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της δέσμης των σχεδίων που έχουν εγκριθεί·
- στη δραστηριοποίηση νέων Task Force στο πλαίσιο των γενικών διευθύνσεων της Επιτροπής για κάθε μεμονωμένο σχέδιο, ως «φορέων διευκόλυνσης» του ίδιου του σχεδίου, που θα καταστήσουν δυνατή τη συνέργεια των χρηματοδοτικών, νομικών, φορολογικών, διαχειριστικών και λειτουργικών μέσων σε εθνική και κοινοτική κλίμακα·
- στην τάχιση δυνατή επίτευξη αποτελεσμάτων όσον αφορά τις επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας και στην απασχόληση, με τον προκαθορισμό — εντός και εκτός του πλαισίου των σχεδίων αυτών — μηχανισμών ταχείας μετατροπής των αποτελεσμάτων σε βιομηχανικές και εμπορικές επιτυχίες.

Τα κριτήρια επιλογής

4.5.4. Τα κριτήρια τα οποία πρέπει να πληρούν τα μεμονωμένα σχέδια πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένα και εκ των προτέρων δηλωμένα και θα μπορούσαν να εντοπιστούν:

- στη συνοχή των μεγάλων στρατηγικών επιλογών της πολιτικής έρευνας και καινοτομίας της Κοινότητας·
- στην εμπλοκή φορέων περισσότερων κρατών μελών·

- στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομικής ικανότητας της κοινοτικής βιομηχανίας και της κοινωνίας στο σύνολό της, με την προώθηση των άυλων επενδύσεων στην έρευνα και στην επαγγελματική κατάρτιση·
- στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής ακόμη και μέσω ισόρροπης γεωγραφικής συμμετοχής·
- στις ανάλογες με τον στόχο διαστάσεις, ώστε να εξασφαλιστεί ταυτόχρονη παρουσία των διαφόρων συντελεστών έρευνας-ανάπτυξης-επίδειξης-καινοτομίας-αγοράς·
- στην ισορροπημένη συμμετοχή των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, των κέντρων ερευνών, των πανεπιστημίων, των χρηστών·
- στους μηχανισμούς επιτάχυνσης της μεταφοράς των αποτελεσμάτων της έρευνας που αφορούν θέματα διάδοσης εμπορικών τεχνολογικών καινοτομιών·
- στην παροχή σαφών προοπτικών απόδοσης στον οικονομικό τομέα και στον τομέα της απασχόλησης βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα·
- στη σαφή προληπτική αξιολόγηση των τεχνολογικών και επιστημονικών κινδύνων καθώς και των επιπτώσεών τους όσον αφορά τον ανταγωνισμό στην αγορά·
- στη διάθεση των μέγιστων εθνικών και κοινοτικών χρηματοδοτήσεων για την επίτευξη της κρίσιμης μάζας.

Οι διαδικασίες έγκρισης

4.5.5. Τα σχέδια βιομηχανικής συνάθροισης θα πρέπει να υποβάλλονται προηγουμένως σε λεπτομερή εξέταση από την ανανεωμένη Crest και υπό την προεδρία της Επιτροπής, η οποία θα πρέπει να προβεί στην πρώτη επιλογή με βάση τον έλεγχο εκπλήρωσης των τυπικών και ουσιαστικών απαιτήσεων του σχεδίου και των προαναφερθέντων κριτηρίων και να ευνοήσει την ενσωμάτωση στοιχείων τα οποία ενδεχομένως λείπουν. Στα επιλεγμένα σχέδια θα πρέπει να εξασφαλιστεί η κατάλληλη διαφήμιση, σε όλους τους ενδιαφερόμενους κύκλους μέσω των ευρωπαϊκών δικτύων πληροφορικής, ώστε να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή συνεργασία όλων των ενδιαφερομένων.

4.5.6. Κάθε σχέδιο που έχει επιλεγεί με τον τρόπο αυτό θα πρέπει να διαβιβάζεται στην Επιτροπή, στην οποία εναπόκειται να οργανώσει τον ad hoc κοινοτικό πυρήνα υποδοχής και προσωρινής βοήθειας μεταξύ των Γενικών Διευθύνσεων (Task Force) προκειμένου να υποστηρίξει και να συντονίσει το σχέδιο με τη συλλογή όλων των διαθέσιμων πόρων στο εσωτερικό αλλά και έξω από το πρόγραμμα-πλαίσιο και ενδεχομένως να ενεργοποιήσει τα άρθρα 130 Κ (συμπληρωματικά προγράμματα) και 130 Λ (συμμετοχή περισσότερων κρατών μελών στα προγράμματα) και ίσως το άρθρο 130 Ν (κοινές επιχειρήσεις) της Συνθήκης για την ΕΕ.

4.5.6.1. Συνεπώς η Επιτροπή θα δράσει ως καταλύτης για τους εθνικούς δημόσιους πόρους και τους άλλους διεθνείς και

ιδιωτικούς οργανισμούς και, από κοινού με τους φορείς που προτείνουν τα σχέδια, ως μοχλός ενεργοποίησης των πλέον κατάλληλων φορολογικών, χρηματοδοτικών και εκπαιδευτικών μέτρων ούτως ώστε να καταστεί το σχέδιο όσο γίνεται πιο προσιτό, ορατό και κατανοητό καθώς και η ευρωπαϊκή προσιθέμενη αξία του.

4.5.6.2. Η Επιτροπή θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στις πιθανές συνδέσεις με τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων και του ταμείου συνοχής, τις χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕ) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, και, όσον αφορά τις εξωτερικές προς την ΕΕ περιφέρειες οι οποίες ενδεχομένως εμπλακούν, τα μέσα συνεργασίας (όπως για παράδειγμα τα προγράμματα Phare, Tacis, Med, Ecip...).

4.5.6.3. Η Επιτροπή πρέπει εξάλλου να διασφαλίσει την πραγματική συγκέντρωση των πόρων και να αποφύγει τον υπερβολικό πολλαπλασιασμό των σχεδίων ο οποίος θα αναπαρήγαγε τους κινδύνους διασποράς που ενυπάρχουν στο πρόγραμμα-πλαίσιο.

4.5.7. Οι οικονομικοί πόροι που χορηγούνται για κάθε σχέδιο από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και από άλλα χρηματοδοτικά κοινοτικά μέσα που ενδέχεται να τεθούν σε ενέργεια, καθώς και τα χρηματοδοτικά, δημοσιονομικά μέτρα διευκόλυνσης και υποστήριξης θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε υπόμνημα συμφωνιών που θα έχει επεξεργαστεί η Επιτροπή και προσυπογράψουν τα κράτη μέλη, η ίδια Επιτροπή και οι άλλοι ενδιαφερόμενοι σε διάφορα επίπεδα δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, με την τήρηση σύντομων και καθορισμένων προθεσμιών.

4.5.8. Η δέσμη των υπογεγραμμένων σχεδίων βιομηχανικής συνάθροισης τα οποία συνοδεύονται από υπόμνημα κατανόησης για κάθε σχέδιο, θα πρέπει να υιοθετηθεί από την Επιτροπή κατόπιν διαλόγου, βάσει προκαθορισμένων διαδικασιών και προθεσμιών, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της ίδιας της Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κρατών μελών, ώστε να εξασφαλιστεί η γεωγραφική ισορροπία των τομεακών σχεδίων, των σχεδίων ανάπτυξης γενικών τεχνολογιών αλλά και η διάδοση και μεταφορά των αποτελεσμάτων και ταυτοχρόνως να επιτευχθεί η βασική πολιτική συναίνεση αρχής.

4.5.9. Από τη στιγμή που τα σχέδια θα έχουν διαρθρωθεί, θα έχουν συσταθεί οι Task Force και ενεργοποιηθούν τα προαναφερθέντα μέτρα, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει τυπική πρόταση στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο η οποία θα περιλαμβάνει τα διάφορα σχέδια που προωθούνται, και η οποία θα συνοδεύεται από κατάλογο των επιπτώσεων σε θέματα περιβάλλοντος, οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, απασχόλησης, επαγγελματικής κατάρτισης και κινητικότητας

του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και της ενεργοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων τόσο των εσωτερικών όσο και των εξωτερικών του προγράμματος-πλαisiού.

4.5.10. Η τυπική έγκριση της δέσμης σχεδίων βιομηχανικής συνάθροισης εναπόκειται στο Συμβούλιο (Έρευνας και Βιομηχανίας) και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατόπιν διαβούλευσης με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή στο πλαίσιο ταχύτερης λήψης αποφάσεων.

4.5.11. Η διαδικασία αυτή πρέπει να εγγυάται την ύπαρξη μηχανισμών λήψης αποφάσεων και διαχείρισης οι οποίοι να είναι ταχείς και ευέλικτοι ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της βιομηχανίας και στις ταχείες μεταβολές που λαμβάνουν χώρα στο συνολικό διεθνές ανταγωνιστικό πλαίσιο.

Συνδρομή και έλεγχος

4.5.12. Η συνδρομή και ο έλεγχος της εκτελεστικής διαχείρισης του σχεδίου εξασφαλίζεται από την Επιτροπή η οποία θα πρέπει να εγγυάται τη συντονισμένη εφαρμογή όλων των διευκολυντικών μηχανισμών σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο καθώς και τον έλεγχο της ορθής υλοποίησης του ίδιου του σχεδίου.

4.5.13. Η πορεία των σχεδίων θα έπρεπε να αποτελεί αντικείμενο ετήσιων εκθέσεων της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, στις οποίες να γίνεται απολογισμός όχι μόνο της επίτευξης των ενδιάμεσων στόχων του ίδιου του προγράμματος αλλά κυρίως των πιθανών επιπτώσεών τους ιδιαίτερα στον τομέα της οικονομίας, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικής καινοτομίας καθώς και της πραγματικής συνδρομής όλων των κοινοτικών και εθνικών μέσων τα οποία διατέθηκαν, της λειτουργίας τους και των βελτιώσεων που ενδεχομένως απαιτούνται.

4.5.14. Κατά τη λήξη κάθε σχεδίου, θα πρέπει να συντάσσεται τελική έκθεση προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, στην οποία πέρα από τον απολογισμό των στόχων που επιτεύχθηκαν από τεχνολογικής και καινοτόμου πλευράς, θα πρέπει κυρίως να επισημαίνονται οι τελικές επιπτώσεις στον τομέα της βιομηχανίας και του εμπορίου μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα σχετικά με την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση, εξασφαλίζοντας άμεση γνωστοποίηση και κατανόηση της πραγματικής κοινοτικής προστιθέμενης αξίας από το σύνολο της κοινωνίας και τους ευρωπαίους πολίτες.

4.6. Ένα συντονισμένο πλαίσιο κοινοτικών πολιτικών για αποτελεσματική έρευνα και καινοτομία

4.6.1. Σε κοινοτικό επίπεδο υφίσταται και λειτουργεί ένα σύνολο πολιτικών και μέσων που είναι, ή μπορεί να είναι, λειτουργικά για τη δυναμική έρευνα-καινοτομία-αγορά, η οποία είναι άμεσης προτεραιότητας για την επίτευξη των στόχων της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας, της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και της αύξησης της απασχόλη-

σης. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι όλες αυτές οι δυνατότητες πρέπει να συστηματοποιηθούν για να δώσουν ένα ευέλικτο και ελκυστικό πλαίσιο, το οποίο είναι βασικό για τις δράσεις ETA που αποσκοπούν στους στόχους αυτούς.

4.6.2. Ως προς αυτό η ΟΚΕ τονίζει τον ουσιαστικό ρόλο της βιομηχανικής πολιτικής για τη σύνδεση της έρευνας με την αγορά. Προέχει καταρχάς η ένωση σε κοινοτικό επίπεδο των όσων έχουν ήδη επιτευχθεί σε εθνικό επίπεδο σχετικά τη δυναμική έρευνα-καινοτομία-αγορά.

4.6.2.1. Απαιτείται παράλληλη και αλληλένδετη ανάπτυξη των δικτύων βιομηχανικής αξιολόγησης για την εσωτερική αγορά με το δίκτυο ΕΔΤΑ, καθώς και ανάπτυξη νομικών μέσων βιομηχανικής και τεχνολογικής συνεργασίας πέρα από τον ΕΟΟΣ (Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικών Συμφερόντων), με την επίσχεση, μεταξύ άλλων, της εκπόνησης του καταστατικού της Ευρωπαϊκής Ανώνυμης Εταιρείας και με τη θέσπιση μηχανισμών που να εξαλείφουν τα εμπόδια στην εν λόγω συνεργασία, ιδιαίτερα, σε φορολογικό επίπεδο. Απαιτείται επίσης νέα προσέγγιση και νέα μεθοδολογία προκειμένου να διευκολυνθεί η υλοποίηση ευρωπαϊκών κοινοπραξιών, ενώ είναι αναγκαία πριν από όλα η χάραξη κοινοτικής πολιτικής προώθησης της καινοτομίας και της ποιότητας.

4.6.2.2. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η ενίσχυση της ευρωπαϊκής πολιτικής τυποποίησης και ο συντονισμός της με την πολιτική ETA σε συνέχεια με τις πραγματικές προ-τυποποιητικές πτυχές των διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων. Σημαντική βοήθεια μπορεί να δοθεί στην πολιτική ETA με την επεξεργασία σφαιρικής πολιτικής όσον αφορά την προστασία της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, των σημάτων, των σχεδίων και των υποδειγμάτων, ιδιαίτερα δε σε σχέση με την προστασία των νέων τεχνολογιών πολλαπλών μέσων καθώς και ρύθμιση των ηθικών πτυχών της έρευνας και των τεχνολογικών εφαρμογών της, σύμφωνα με τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την βιοηθική.

4.6.2.3. Για το σκοπό αυτό η ΟΚΕ κρίνει απαραίτητο το συντονισμό των εξελίξεων της κοινωνίας των πληροφοριών με το στρατηγικό και λειτουργικό πλαίσιο της πολιτικής ETA.

4.6.2.4. Σημαντική συμβολή, από την πλευρά της βιομηχανικής πολιτικής, θα αποτελέσει επίσης η ελάφρυνση των διαδικασιών και η βελτίωση της διαφάνειας των εθνικών και κοινοτικών νομοθεσιών, καθώς και ο γενικότερος εκσυγχρονισμός της δημόσιας παρέμβασης (βλέπε για παράδειγμα το δίκτυο τηλεματικής IDA και το πολυετές πρόγραμμα ηλεκτρονικών ανταλλαγών μεταξύ βιομηχανίας και διοικήσεων).

4.6.2.5. Η συμβουλευτική επιτροπή για την ανταγωνιστικότητα θα πρέπει να δράσει από κοινού με την Crest και

την Irdac προκειμένου να εξασφαλίσει ένα ενιαίο πλαίσιο δράσης.

4.6.3. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο συντονισμό της πολιτικής ETA με την πολιτική της επιχείρησης υπέρ των ΜΜΕ, λόγω της μεγαλύτερης ευελιξίας, δημιουργικότητας και δυναμισμού που τις διακρίνει, και οι οποίες συμβάλλουν αποφασιστικά στη διαδικασία της καινοτομίας και στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, όπως επισημάνθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Καννών στις 26 και 27 Ιουνίου 1995.

4.6.3.1. Η ΟΚΕ επισημαίνει και πάλι τη σημασία των όσων αναφέρονται στο Λευκό Βιβλίο: «Είτε πρόκειται για ΜΜΕ υψηλής τεχνολογίας, (...) είτε για μεταποιητικές ΜΜΕ, η κατηγορία αυτή επιχειρήσεων αποτελεί σημαντική πηγή οικονομικής ανάπτυξης. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, πολύ σημαντικό τμήμα των νεοεμφανιζόμενων τεχνολογιών αναπτύχθηκαν καταρχάς από επιχειρήσεις μικρών διαστάσεων, σε καλύτερη θέση να προβλέψουν τις ανάγκες της αγοράς και να αντιδράσουν ταχέως»⁽¹⁾.

4.6.3.2. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει το σημαντικό ρόλο των συντελεστών καινοτομίας και διάδοσης των αποτελεσμάτων έρευνας των ΜΜΕ, και ιδιαίτερα των μικρών επιχειρήσεων που διαθέτουν υψηλό επίπεδο ειδικότητας.

4.6.3.3. Απαιτείται μεγαλύτερη κοινοτική προσπάθεια διαφάνειας, ενημέρωσης και ενίσχυσης στο σύνολο της κοινοτικής επικράτειας, ώστε οι ΜΜΕ να μπορούν να αναπτύξουν πλήρως τις δυνατότητές τους όσον αφορά την πρόσβαση στα δίκτυα αποτίμησης των τεχνολογικών και βιομηχανικών επιπτώσεων, καθώς και στις κοινοτικές βάσεις δεδομένων σχετικά με τα σχέδια και την αναζήτηση συνεργατών· οι βάσεις αυτές που διαθέτουν απλή και κατανοητή γλώσσα, είναι επίσης σημαντικές επειδή χρησιμοποιούν την εμπειρία των κέντρων Value και Sprint.

4.6.3.4. Απαιτείται η ενεργοποίηση των συνεργειών μεταξύ των κοινοτικών σχεδίων ETA, στα οποία συμμετέχουν οι ΜΜΕ, των κοινοτικών πρωτοβουλιών των διαρθρωτικών ταμείων, ιδιαίτερα των αποκαλούμενων πρωτοβουλιών ΜΜΕ και των πρωτοβουλιών adapt και employment, καθώς και των άλλων κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων για τις ΜΜΕ (ETE και Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων)⁽²⁾.

4.6.3.5. Οι διοικητικές απλοποιήσεις, η βελτίωση του νομικού και φορολογικού περιβάλλοντος και των χρηματοπιστωτικών μέσων συνιστούν ουσιαστικούς παράγοντες για την παρότρυνση της έρευνας, της καινοτομίας και της πολιτικής που ενθαρρύνει την παραγωγή προϊόντων ποιότητας για τις ΜΜΕ. Όπως επανειλημμένα έχει τονίσει η ΟΚΕ, η Κοινότητα θα πρέπει να εξετάσει εμβριθώς τη δυνατότητα λήψης νέων μέτρων χρηματοοικονομικής τεχνικής ειδικότερα με τη σύσταση νέων επιχειρήσεων και την ταχεία μετάβαση από την καινοτομία στα αποτελέσματα της αγοράς. Υπ' αυτή την έννοια θα μπορούσαν επίσης να εξεταστούν περαιτέρω μηχανισμοί επιτάχυνσης και μείωσης των δαπανών κατά την κρίσιμη φάση της μετάβασης από το πρωτότυπο στο τελικό προϊόν, με την

εκπόνηση ειδικού και συγκεκριμένου σχεδίου για τη δημιουργία ευρωπαϊκού δικτύου των κέντρων ψηφιακής πρωτοτυποποίησης.

Ευρωπαϊκό δίκτυο ψηφιακής πρωτοτυποποίησης: δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικτύου των υφιστάμενων κέντρων ψηφιακής πρωτοτυποποίησης προς εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των ΜΜΕ για την μείωση του κόστους και του χρόνου που μεσολαβεί προκειμένου τα αποτελέσματα της έρευνας να μετουσιωθούν σε άμεσα εμπορεύσιμο τεχνολογικό προϊόν. Η ανάπτυξη πολυάριθμων προγραμμάτων ΗΥ — όπως τα Meikos, CS Tools, Parsitec, Telmat, Perihelion's Helios και Idiris — επιτρέπει την προσομοίωση των μαθηματικών υποδειγμάτων των μεταποιημένων προϊόντων και την υποβολή τους σε βραχύ χρονικό διάστημα σε πολυάριθμες δοκιμές οι οποίες είναι χρονοβόρες και δαπανηρές να πραγματοποιηθούν σε αληθινά πρωτότυπα. Η προσομοίωση με παράλληλο και υπέρ ΗΥ δεν αφορά μόνο τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του προς παραγωγή προϊόντος αλλά καλύπτει και την τεχνολογία της παραγωγικής διαδικασίας.

4.6.3.6. Οι δράσεις συνδρομής Euromanagement και Interprise θα ενισχυθούν όπως και οι διασυνδέσεις μεταξύ πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων και ΜΜΕ⁽³⁾ θα πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω και οι σχέσεις με το πρόγραμμα Leonardo για την αξιοποίηση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης των στελεχών. Για να λειτουργήσουν κατά τρόπο συγκεκριμένο οι συνέργειες μεταξύ των πρωτοβουλιών ETA και όλων των προαναφερθέντων μέσων, θα πρέπει οι υπηρεσίες της Επιτροπής να προβούν σε συγχρονισμό και απλοποίηση των διαδικασιών ώστε να καταστεί δυνατή η ταυτόχρονη εφαρμογή τους.

4.6.4. Το άρθρο 130 Β της Συνθήκης για την ΕΕ ορίζει ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο στόχος της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής τόσο στη χάραξη όσο και στην άσκηση όλων των κοινοτικών πολιτικών. Ο συντονισμός των κοινοτικών μέσων έρευνας και τεχνολογίας και των μέσων περιφερειακής ανάπτυξης συνιστά συνεπώς ύψιστη προτεραιότητα⁽⁴⁾. Η υιοθέτηση της αρχής αυτής κατά τον καθορισμό του 4ου προγράμματος πλαισίου εκφράζει τα όσα επανειλημμένα έχει διατυπώσει η ΟΚΕ⁽⁵⁾. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι η προώθηση των άυλων επενδύσεων στον τομέα των νέων τεχνολογιών, της ποιότητας, της επαγγελματικής κατάρτισης και της οργάνωσης των εργασιών πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο περαιτέρω εξέτασης των παρεμβάσεων των διαρθρωτικών ταμείων, σε στενή συνέργεια με την πολιτική έρευνας και καινοτομίας.

4.6.4.1. Για το σκοπό αυτό η ΟΚΕ προτείνει τον καθορισμό καινοτόμων διαδικασιών και μεθόδων για κοινή, συντονισμένη και σύγχρονη χρήση των μέσων της περιφερειακής πολιτικής έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης.

4.6.4.2. Από την άλλη πλευρά, είναι σημαντική η ανάληψη τοπικών πρωτοβουλιών ανάπτυξης στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής, για τις οποίες η ΟΚΕ καταρτίζει τώρα ειδική γνωμοδότηση πρωτοβουλίας, σύμφωνα με τις τάσεις για σύγκλιση που σημειώνονται στην Ένωση όσον αφορά την περιφερειακή αποκέντρωση των δραστηριοτήτων ETA. Προς αυτή την κατεύθυνση, θα ήταν σημαντική η συμβολή κοινοτικής

⁽¹⁾ Λευκό Βιβλίο «Ανάπτυξη, Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση», κεφ. 4, σημείο 4.3 α(ι), 2η παράγραφος.

⁽²⁾ Βλ. γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 1-2. 6. 1994, ΕΕ αριθ. C 295 της 22. 10. 1994, σ. 31.

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 25-26. 1. 1995, ΕΕ αριθ. C 102 της 24. 4. 1995, σ. 25.

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 27. 2. 1992 (ΕΕ αριθ. C 98 της 21. 4. 1992) σ. 50.

⁽⁵⁾ ΕΕ αριθ. C 201 της 26. 7. 1993, σ. 36.

δράσης με στόχο τη δημιουργία «Ευρωπαϊκού Δικτύου Διδασκόμενων Κοινοτήτων» («European Network of Learning Communities»).

Ευρωπαϊκό Δίκτυο «Διδασκόμενων Κοινοτήτων»: δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικτύου μεταξύ καινοτόμων εδαφικών συστημάτων με στόχο τη δημιουργία συνθηκών κυκλοφορίας και συνεργείας μεταξύ καινοτόμων διαδικασιών τόσο σε επίπεδο επιχειρήσεων όσο και δημοσίων διοικήσεων στα πλαίσια εδαφικών κοινοτήτων που διαθέτουν διαδεδομένο και ομοιογενή ελάσσονα επιχειρηματικό ιστό, επιστημονικό σύστημα και διαδεδομένη τεχνολογική συγκρότηση καθώς και μία κινητήρια επιχείρηση η οποία να μπορεί να επιταχύνει την χρήση καινοτόμων και χρηματοοικονομικών πόρων.

Οι διαδικασίες που τροφοδοτούνται και κινούνται από την εδαφική κοινότητα επιτρέπουν τη δημιουργία ενός συστήματος σε υψηλό βαθμό αυτοστηνηόμενου (learning community) το οποίο είναι σε θέση να προσδιορίζει από μόνο του τις ανάγκες του σε κατάρτιση και ενημέρωση και να τις ικανοποιεί με την προσφυγή σε πόρους είτε εσωτερικούς είτε εξωτερικούς.

Οι εμπειρίες των «διδασκόμενων κοινοτήτων» που ήδη υπάρχουν στην Ένωση, θα συνδεθούν σε ευρωπαϊκό δίκτυο για να αυξηθεί η ισχύς τους και να διευκολυνθεί η αλληλοσυσχέτησή τους.

4.6.5. Η υποστήριξη της πολιτικής για την επαγγελματική κατάρτιση συνιστά μαζί με την έρευνα την μορφή άιλης επένδυσης η οποία είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα του συστήματος Ευρώπης και να καταστεί δυνατή η προσαρμογή της εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού στις συνεχείς τεχνολογικές προόδους ούτως ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα αποβολής και κοινωνικού αποκλεισμού. Η επανάσταση της νοημοσύνης (ικανότητας ενός συστήματος να αυτοβελτιώνεται) εμπλέκει το σύνολο της κοινωνίας σε ένα πολύπλοκο φαινόμενο, όπου η έρευνα μαζί με την καινοτομία και τις απαιτήσεις της αγοράς εντάσσονται σε ένα μη γραμμικό σύστημα ανάδρασης και, το οποίο δεν περιλαμβάνει μόνο τους βιομηχανικούς κύκλους αλλά και τα εκπαιδευτικά συστήματα και το ανθρώπινο δυναμικό, σε μια «κοινωνία εκμάθησης», όπως επισημαίνεται στην πρώτη έκθεση της συμβουλευτικής επιτροπής για την ανταγωνιστικότητα⁽¹⁾.

4.6.5.1. Όπως έχει υπογραμμίσει ένας από τους πλέον οξυδερκείς σύγχρονους μελετητές της ιστορίας της οικονομίας «ο άνθρωπος έχει μεγάλη ανάγκη να εκπαιδευτεί σε κάτι που να του επιτρέπει να χρησιμοποιεί με τρόπο σοφό τις τεχνικές που ξέρει. Ένας βάρβαρος που έμαθε να χρησιμοποιεί προηγμένη τεχνολογία δεν μεταμορφώνεται σε πολιτισμένο άτομο, καθίσταται απλά ένας αποτελεσματικός βάρβαρος: οι τεχνικές και οι τεχνολογίες συνιστούν πράγματι κοινωνικό πλούτο μόνον όταν στηρίζονται στη γνώση και στη συνειδητή χρησιμοποίηση».

4.6.5.2. Συνεπώς είναι ουσιαστική η συμμετοχή του εργαζόμενου στη διαδικασία της καινοτομίας μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης, εφόσον τα προγράμματα συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης συμβάλλουν στην ενίσχυση της αντα-

γωνιστικότητας των επιχειρήσεων και δίνουν τη δυνατότητα στους εργαζόμενους να ενημερώνονται για τις νέες τεχνολογίες, διατηρώντας την επαφή με τη συνεχή εξέλιξη των παραγωγικών διαδικασιών.

4.6.5.3. Πρέπει τα κοινοτικά μέσα των προγραμμάτων Leonardo και Socrates και οι νέες κοινοτικές πρωτοβουλίες στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης, να λειτουργήσουν κατά τρόπο συμπληρωματικό ώστε να εξασφαλίσουν, από κοινού με τα διαρθρωτικά ταμεία, την ανάληψη δράσεων που να συντονίζονται με τις προτεραιότητες της κοινοτικής πολιτικής ΕΤΑ.

4.6.6. Απαιτείται επίσης η εξεύρεση μεγαλύτερης συνοχής μεταξύ της πολιτικής ΕΤΑ και της πολιτικής ανταγωνισμού. Η ΟΚΕ⁽²⁾ έχει επανειλημμένα τονίσει την ανάγκη σύμπτωσης της πολιτικής ανταγωνισμού με τους νέους στόχους της Ένωσης, δεδομένου ότι η πολιτική ανταγωνισμού δεν θα πρέπει να αναλώνεται σε αρνητικές προοπτικές και απλούς ελέγχους, αλλά πρέπει να συμβάλλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της απασχόλησης και της συνοχής, μέσω πολιτικής που να επιτρέπει τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ των επιχειρήσεων και την παροχή δημόσιων ενισχύσεων οι οποίες να συμβάλουν ιδιαίτερα στην ανάπτυξη των ΜΜΕ, των δράσεων ΕΤΑ και στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

4.6.6.1. Ιδιαίτερα στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής καινοτομίας απαιτείται η εξεύρεση ισορροπίας μεταξύ των δύο στόχων, δηλαδή να αποφεύγεται ο σχηματισμός κυρίαρχων θέσεων σε παγκόσμιο επίπεδο και να προωθείται η δημιουργία συμμαχιών σε θέματα τεχνολογικού ενδιαφέροντος.

4.6.6.2. Όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις είναι εμφανής η απουσία εναρμόνισης με τις νέες διατάξεις της ΓΣΔΕ, οι οποίες προβλέπουν έως 75 % το ύψος των κρατικών επιχορηγήσεων στην έρευνα, χωρίς να πληττείται η ευρωπαϊκή βιομηχανία ως προς τις τάσεις της παγκόσμιας αγοράς.

4.6.6.3. Η ΟΚΕ λαμβάνει γνώση ότι η Επιτροπή στην XXIV έκθεσή της για τον ανταγωνισμό (1994) προβλέπει την εκπόνηση σχεδίου κανονισμού κατάλληλα τροποποιημένου για το θέμα αυτό.

4.6.6.4. Εξάλλου, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η ενδογενής σύγκρουση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας με τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού δεν θα καταλήξει σε τροχοπέδη της πορείας της τεχνολογικής καινοτομίας. Η ΟΚΕ ζήτησε πρόσφατα όπως οι κανόνες εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 3 της Συνθήκης προβλέπουν απαλλαγές ανα κατηγορία όσον αφορά την προώθηση της διάδοσης των τεχνικών γνώσεων και την κατασκευή νέων και καλύτερων προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση⁽³⁾.

4.6.7. Μια περαιτέρω ιδιαίτερα σημαντική πτυχή συνιστά η ανάγκη εξασφάλισης συνεκτικού πλαισίου μεταξύ της διεθνούς συνεργασίας σε θέματα ΕΤΑ και της πολιτικής εξωτερικών οικονομικών σχέσεων και συνεργασίας για την ανάπτυξη. Η

(¹) Πρώτη έκθεση για τον Πρόεδρο της Επιτροπής και τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων — Μέρος IV, Ιούνιος 1995, σ. 18 και επόμενες — Συμβουλευτική Επιτροπή για την ανταγωνιστικότητα.

(²) Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 21. 12. 1994, ΕΕ αριθ. C 397 της 31. 12. 1994, σ. 59. Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 1. 6. 1994, ΕΕ αριθ. C 295 της 22. 10. 1994, σ. 38.

(³) Πρόσθετη γνωμοδότηση της 21. 1. 1995, ΕΕ αριθ. C 102 της 24. 4. 1995, σ. 1.

ΟΚΕ θεωρεί ιδιαίτερα σημαντικό τον εν λόγω συντονισμό, ειδικότερα όσον αφορά τις γεωγραφικά γειτονικές περιφέρειες της Ανατολικής Ευρώπης και της Λεκάνης της Μεσογείου.

4.6.7.1. Όσον αφορά τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, η Επιτροπή οφείλει να αναπτύξει στενό συντονισμό των δράσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο των προγραμμάτων Phare και Tacis και των δράσεων διεθνούς συνεργασίας σε θέματα ΕΤΑ που προβλέπονται στο πρόγραμμα-πλαίσιο — και στο οποίο μπορούν να συμμετάσχουν οι χώρες αυτές — ούτως ώστε να εξασφαλιστεί συνοχή και ομοφωνία ως προς τις δράσεις έναντι μιας περιοχής της οποίας επιθυμούμε να διευκολύνουμε την ταχεία μετάβαση προς την οικονομία της αγοράς ενώπιε μελλοντικής διεύρυνσης.

4.6.7.2. Παράλληλα, θα πρέπει να διασφαλιστεί η συνοχή του προγράμματος ενίσχυσης Med 1995-1999 το οποίο εκπόνησε η Ευρωπαϊκή Ένωση για τις χώρες της Λεκάνης της Μεσογείου. Και σε αυτή την περίπτωση είναι σκόπιμο η εν λόγω πολιτική να αναπτυχθεί εκ του σύνεγγυς με την πολιτική ΕΤΑ. Στο μέλλον η μεσογειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να έχει πολυδιάστατο χαρακτήρα και να περιλαμβάνει διάφορους τομείς στους οποίους ενυπάρχουν δεσμοί αλληλεξάρτησης με τον απώτερο στόχο δημιουργίας ευρωμεσογειακού χώρου. Εξ ου και η σπουδαιότητα ύπαρξης συνεκτικής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θα μπορούσε να αντλήσει οφέλη από τη σύσταση της επιτροπής ελέγχου της

Ευρωμεσογειακής Συνεργασίας στον τομέα της ΕΤΑ όπως πρότεινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Καννών τον Ιούνιο του 1995.

4.6.7.3. Προκειμένου να διασφαλιστεί μεγαλύτερη συνοχή, γνωστοποίηση, πρόσβαση και διαφάνεια σε όλες τις πτυχές των εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης⁽¹⁾, ιδιαίτερα προς τους δύο αυτούς στρατηγικής σημασίας τομείς για την ΕΕ, η ΟΚΕ εκτιμά ότι με βάση τη διαδικασία αποκέντρωσης της διαχείρισης και του ελέγχου που έχει θέσει σε κίνηση η Κοινότητα, πρέπει να ερευνηθούν περαιτέρω οι δυνατότητες δημιουργίας «Ευρωπαϊκρατειών» οι οποίες να εξαρτώνται άμεσα από τα κοινοτικά όργανα με τη σύμφωνη γνώμη του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.6.7.4. Σε αυτές τις «Ευρωπαϊκρατείες» θα πρέπει να εγκατασταθούν Ευρωπαϊκά Γραφεία Αποκέντρωσης για τη διαχείριση του συνόλου των εκθέσεων και των μέσων συνεργασίας με τις εν λόγω περιοχές, και για την ανάληψη πρωτοβουλιών από κοινού ανάπτυξης των άυλων επενδύσεων έρευνας και τεχνολογικής καινοτομίας και κατάρτισης καθώς και συντονισμού της επέκτασης των ευρωπαϊκών δικτύων της κοινωνίας των πληροφοριών προς τις περιοχές αυτές.

(1) Βλ. «Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη λειτουργία της Συνθήκης για την ΕΕ» έγγρ. SEC (95)731 της 10. 5. 1995 για την προετοιμασία της Διακυβερνητικής Διάσκεψης του 1996.

Βρυξέλλες, 25 Οκτωβρίου 1995.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Carlos FERRER